

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO



Klager

Innklaget

FER sak: 11/16K

Dato: 14.06.17

VEDR.: FAGETISK KLAGESAK 11/16K

Fagetisk råd i Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 31.03.16 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 10.06.17.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer:

Svanhild Mellingen, Gry Lill Hamre, Rolf Eriksen, Lisa Stokkeland, Jørgen Flor, Maria Norheim, Jon Rekstad, Vigdis Slotterøy.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Saksgang

- 31.03.16 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem P.P.
- 19.12.16 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 19.12.16 Innklaget psykolog ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesielle punkter i "Ethiske prinsipper for nordiske psykologer" (EPNP).
- 13.02.16 FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog.
- 16.02.16 Redegjørelsen ble sent til klager med anmodning om innen to uker å kommentere innklagedes redegjørelse.
- 06.03.16 FER mottok kommentar fra klager.
- 07.03.16 Kommentar fra klager ble sendt innklagede psykolog med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
- 01.06.17 FER mottok sluttkommentar fra innklagede psykolog.

Oppsummering av tilsendt dokumentasjon

i) Klagers brev til FER

I sitt første brev til FER viser klager til sakkyndig arbeid som innklaget psykolog har utført på oppdrag fra barneverntjenesten. Barneverntjenesten (klager) var part i en sak som gikk i lagmannsretten. Innklaget psykolog var den rettsoppnevnte sakkyndige i saken. Klager hevdet i sitt brev til FER at deler av den sakkyndige rapporten var et plagiat fra en masteroppgave i sosialt arbeid som er skrevet i 2011, og kopiering fra ungsinn.no sin beskrivelse av COS-Parenting. Klager presenterte en forventning om at en sakkyndig rapport skal være upartisk og beskrive psykologens eget arbeid, og fant det meget alvorlig når deler av vurderingene i rapporten var tatt fra en studentoppgave og en internettside. Klager mente dette var brudd på fagetiske prinsipper i forhold til etisk bevissthet, kompetanse og ansvar for eget arbeid og respekt for andres arbeid. Klager vurderte dette som særlig alvorlig da innklagede, ifølge klager, under ed i retten nektet for at hun har kopiert fra masteroppgaven.

I klagen ble det bemerket at barnevernets ansatte psykologer reagerte på det faglige innholdet, feil tolkning av forskningsresultater og bruk av eldre referanser når flere av forfatterne har annet syn i dag. Det ble nevnt at barnesakkyndig kommisjon hadde godkjent rapporten, og at lagmannsretten i samråd med dette mente den var akseptabel.

Vedlagt klagen var det kopi av deler av den sakkyndige rapporten, og kopi av masteroppgaven det ble vist til, samt utskrift fra nettsiden til ungsinn.no. FER gjennomgikk den tilsendte dokumentasjonen og så at til sammen 80 linjer av teksten syntes å være identisk i den sakkyndige rapporten og henholdsvis masteroppgaven og Ungsinns nettside (konkretisert i åpningsbrevet).

ii) Relevante punkter i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 09.12.16 og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

Kompetanse og kompetanseutvikling

Psykologen arbeider i overensstemmelse med vitenskapelige prinsipper og underbygget erfaring og ivaretar en kontinuerlig profesjonell utvikling. Psykologen skaffer seg kunnskap om den vitenskapelige og yrkesmessige utviklingen innenfor sitt arbeidsområde.

II. 3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Ansvar

Psykologen tar selvstendig ansvar for kvaliteten og konsekvensene av sitt arbeid, men er samtidig klar over at han/hun av andre oppleves som representant for sin yrkesgruppe.

En psykolog som lærer bort psykologiske arbeidsmetoder har ansvar for at også metodens styrker og svakheter samt mulige etiske implikasjoner blir viet oppmerksomhet i undervisningen.

II. 4 Integritet

Psykologen søker å fremme integritet innen forskning, undervisning og anvendt psykologi. Dette innebærer at psykologen opptrer ærlig, upartisk og respektfullt overfor relevante involverte parter. Han/hun forsøker å synliggjøre og klargjøre sin egen rolle i de ulike sammenhengene der han/hun arbeider.

Redelighet og tydelighet

Psykologen gir adekvate opplysninger om sine kvalifikasjoner, utdanning, erfaring, kompetanse og faglige tilknytning, og benytter bare de yrkesbetegnelser som utdanning, autorisasjon og stilling gir rett til.

Når psykologen uttaler seg i egenskap av psykolog, tilstrebes saklighet og nøyaktighet. Psykologen informerer om psykologisk yrkesutøvelse på en slik måte at misoppfatningen eller skade for fag eller yrke unngås.

Psykologen informerer på forhånd om de økonomiske vilkårene og vurderer nøye de følger det kan få for den profesjonelle relasjonen dersom han/hun mottar gaver eller andre tjenester fra klienten.

Slik FER vurderte det tilsendte materiale, framkom det at større avsnitt av rapporten var direkte kopi av kilder som ikke var oppgitt. FER bad innklagede om å opplyse om dette stemte. Dersom dette stemte, bad FER innklagede psykolog å gjøre rede for hvilke vurderinger hun gjorde da hun skrev rapporten, og eventuelle konsekvenser av denne fremgangsmåten.

FER bad psykologen også særlig om å redegjøre for klagers påstand om at hun under ed i retten hadde nektet for at hun hadde kopiert fra masteroppgaven.

iii) Innklagedes redegjørelse.

I sin redegjørelse sier innklagede at hun i denne og andre saker har undersøkt relevant litteratur på området, men at referansen dessverre har falt ut. Hun beklager dette. Med hensyn til hva som ble sagt i retten sier hun at det ikke er mulig å huske, men at hun nok har oppfattet at det ble spurt om det var henne som var forfatter av rapporten. Dette ble, slik hun husker det, bekreftet. Psykologen sier hun ble overrasket over spørsmålet, da det var en selvfølge at

hun hadde forfattet rapporten selv. Avslutningsvis beklager psykologen om hun hadde misoppfattet spørsmålet, eller at hun ikke husket den aktuelle referansen, og beklager om dette har ført til lite tydelighet fra hennes side.

iv) Klagers kommentarer på innklagedes redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen viser klager til at innklagede psykolog skriver at hun har «undersøkt relevant litteratur» (sitat). Klager stiller seg uforstående til at en studentoppgave fra 2011, som også henviser til eldre litteratur, regnes som relevant litteratur, og at studentens oppgave legges til grunn for vurderingene i en omsorgssak. Når det gjelder referanselisten som skal ha falt ut, mener klager at referanseliste blir unødvendig når forfattere er direkte sitert i teksten. Klager synes det er påfallende at det eneste som ikke er referert til, er de sidene i vurderingen som er tatt fra studentoppgaven, og psykologens beskrivelse av COS-tiltak. Klager sier videre at de mener at psykologen helt klart må ha forstått spørsmålet om forfatterskap, da hun i retten skal ha sagt at studenten som har skrevet masteroppgaven må ha brukt noe av innklagedes tidligere arbeid. Klager har også notert seg at psykologen ikke har redegjort for påstanden om bruken av beskrivelsene fra *ungsinn.no*.

Klager reagerer på at psykologen fremstiller andres arbeid som sitt eget, og at en studentoppgave med utdaterte referanser blir brukt i den sakkyndige psykologens vurderinger av omsorgssituasjonen for to barn. Barneverntjenesten (klager) uttrykker bekymring for barns rettssikkerhet når den sakkyndige rapporten passerer barnesakkyndig kommisjon.

v) Sluttkommentarer fra innklagede

I sin sluttkommentar sier innklaget psykolog at hun har lett etter manglende referanser i sin PC uten å finne disse, og at hun ikke kan huske hvor hun hadde de opprinnelige referansene fra. Hun sier at det er mulig at referanselisten har falt ut i faglig utveksling med kollega.

Mht. uttalelser i retten sier innklagede at hun er helt sikker på at hun ikke bevisst har unnlatt å svare uriktig. Hun sier hun i dag ikke kan huske spørsmålet hun ble stilt helt nøyaktig, men at hun er ganske sikker på at hun oppfattet spørsmålet dit hen at det omhandlet hvorvidt hun hadde skrevet rapporten selv. Hun beklager dersom dette har blitt oppfattet på en annen måte.

Innklagede sier avslutningsvis at hun fortsatt står inne for de faglige vurderinger som ble gjort mht. barna, og oppfatter også at hennes vurderinger bygget på det hun mener var oppdatert kunnskap fra relevant faglitteratur.

FERs vurdering og konklusjon

FER hverken skal eller kan gjennomgå utredninger med tanke på å vurdere faglig holdbarhet, eller beslutte hvorvidt en rapport skal kjennes ugyldig eller ikke. FER sitt mandat er å bidra til en vurdering av hvorvidt aktuell psykolog har gjennomført et arbeid som tilfredsstillende kravene i de etiske prinsipper for nordiske psykologer (EPNP).

FER savner en tydeligere redegjørelse for klagepunktet om påstand om plagiat. FER vurderer at det burde framgå i den sakkyndige rapporten at det var brukt direkte sitat fra annen kilde. FER anser dette som brudd på EPNP punkt II.3 Ansvar, I.4 Integritet, redelighet og tydelighet.

Gjeldende punkt om faglige vurderinger så faller dette utenfor FER sitt mandat.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard